

Příloha č. 1

Dotazník

Prosím Vás o vyplnění následujícího dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro praktickou část bakalářské práce na téma Výuka druhého jazyka u dětí v raném věku. Dotazník čítá 20 otázek, které se soustředí na výchovu dítěte v dvojjazyčném prostředí. Na otevřené otázky odpovídejte prosím co nejkompaktněji. U otázek, kde je třeba zvolit jednu z možností, tuto informaci zvýrazněte (např. jinou barvou, změnou písma). Velice děkuji za Vaši spolupráci!

Petra Matějková

Studentka PedF UK Praha

Obor studia: francouzský jazyk-pedagogika

1. Kdo dotazník vyplňuje:
2. Národnost matky / Rodný jazyk matky:
3. Národnost otce / Rodný jazyk otce:
4. Kolik dětí v bilingvní rodině vychováváte? Upřesněte prosím pohlaví a věk.
5. V jaké zemi pobýváte v současné době?
6. Doplňte prosím jazyky, jakými doma hovoříte:
 - Rodiče mezi sebou-
 - Děti s matkou-
 - Děti s otcem-
 - Děti mezi sebou-
 - Celá rodina společně-
 - Jinak (uved'te jak)-
7. Co Vás vedlo k tomu, že jste se rozhodli pro bilingvní výchovu?

8. Kdy jste s bilingvní výchovou začali?
- a) Ihned po narození dítěte.
 - b) Až poté, co si děti osvojily mateřský jazyk.
 - c) Jindy (uved'te kdy):
9. Jakým pravidlem se při bilingvní výchově řídíte?
- a) Grammontovým pravidlem – Jeden člověk, jeden jazyk
 - b) Jazyk volíme podle místa, kde se s dítětem právě nacházíme (škola, ulice, domov, země)
 - c) Jazyk volíme podle času (ráno, večer, víkend, všední dny)
 - d) Ne zvolili jsme žádné pravidlo, jazyky střídáme spontánně.
 - e) Jiným pravidlem (Uved'te jakým):
10. Je pro Vaši rodinu přirozené toto pravidlo dodržovat, nebo vám to činí určité potíže? Prosím popište.
11. Uvědomují si Vaše děti, že mluví dvěma odlišnými jazyky? Vysvětlete.
12. Preferují Vaše děti jeden z osvojovaných jazyků? Pokud ano, uveďte, o jaký jazyk jde.
13. Domníváte se, že je pro děti náročné osvojovat si dva jazyky zároveň, popřípadě že jsou tím přetěžovány či stresovány?
14. Pozorujete / pozorovali jste u některého z Vašich dětí míchání těchto jazyků? (Např. Vymyšlení neexistujících složenin propojením obou jazyků apod.) Prosím popište.
15. Pozorujete / pozorovali jste u některého z Vašich dětí, že by během komunikace „přepínalo“ z jednoho jazyka do druhého? Prosím popište.
16. Objevují se u některého z Vašich dětí problémy týkající se pravopisu, čtení, výslovnosti apod. v jakémkoli z osvojovaných jazyků?

17. Setkali jste se někdy ve Vašem okolí s negativními postoji či reakcemi na výchovu dítěte v bilingvním prostředí? Pokud ano, uveďte prosím konkrétně, o co se jednalo.
18. Jaké výhody či nevýhody má podle Vás jedinec, vyrůstající v bilingvním prostředí?
19. Domníváte se, že může mít bilingvní výchova dětí pozitivní vliv na budoucí studium jazyků? Prosím vysvětlete.
20. Znamená podle Vás bilingvismus zároveň přejímání dvou odlišných kultur? Prosím vysvětlete.

Pokud Vás napadá jakákoli informace, která není v dotazníku zmíněna a považujete ji za důležitou, můžete ji poznamenat zde:

Dotazník

Prosím Vás o vyplnění následujícího dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro praktickou část bakalářské práce na téma Výuka druhého jazyka u dětí v raném věku. Dotazník čítá 20 otázek, které se soustředí na výchovu dítěte v dvojjazyčném prostředí. Na otevřené otázky odpovídejte prosím co nejkompaktněji. U otázek, kde je třeba zvolit jednu z možností, tuto informaci zvýrazněte (např. jinou barvou, změnou písma). Velice děkuji za Vaši spolupráci!

Petra Matějková

Studentka PedF UK Praha

Obor studia: francouzský jazyk-pedagogika

1. Kdo dotazník vyplňuje:

Matka + otec

2. Národnost matky / Rodný jazyk matky:

česká/český

3. Národnost otce / Rodný jazyk otce:

anglická/anglický

English UK

4. Kolik dětí v bilingvní rodině vychováváte? Upřesněte prosím pohlaví a věk.

chlapec 9 let - třetí třída,

dcera 7 let – první třída,

dcera 3,5 roku

5. V jaké zemi pobýváte v současné době?

Česká republika

6. Doplňte prosím jazyky, jakými doma hovoříte:

a) Rodiče mezi sebou- *většinou česky*

b) Děti s matkou- *česky – a matka s dětmi česky*

c) Děti s otcem - *anglicky – a otec s dětmi anglicky*

Otec: *In the event that the children don't know how to say something in english I will say to them „OK so tell me in Czech“ then explain to them how to say it in english.*

- d) Děti mezi sebou - častěji česky
- e) Celá rodina společně - podle situace

Otec: *There are occasions where the whole family speaks english, forexample when we are on holiday in Hungary, this greatly reinforced the importance of english on the children previously they were a little embarrassed to speak for fear of making mistakes. The children also sometimes make comments on the ability of other people to speak english for example“ She speaks english OK not as good as daddy more like mummy“.*

Jinak (uved'te jak) -

7. Co Vás vedlo k tomu, že jste se rozhodli pro bilingvní výchovu?

Matka: *Bylo to naprosto samozřejmé – ani jsme neuvažovali o jiné možnosti.*

Otec: *I was always determined that our children would speak english and it seemed that the minimum I could do for them was to encourage it from birth. It is actually sometimes difficult because they really only speak english with me. When my parents visited us I was surprised how easily they adapted and how well they understood, Thomas actually acted as a translator for my mother on some occasions this we have taught them from an early age because translating is a different skill from speaking.*

8. Kdy jste s bilingvní výchovou začali?

- a) **Ihned po narození dítěte.**
- b) Až poté, co si děti osvojily mateřský jazyk.
- c) Jindy (uved'te kdy):

9. Jakým pravidlem se při bilingvní výchově řídíte?

- a) **Grammontovým pravidlem – Jeden člověk, jeden jazyk**
- b) Jazyk volíme podle místa, kde se s dítětem právě nacházíme (škola, ulice, domov, země)

- c) Jazyk volíme podle času (ráno, večer, víkend, všední dny)
- d) Ne zvolili jsme žádné pravidlo, jazyky střídáme spontánně.
- e) Jiným pravidlem (Uveďte jakým):

V přítomnosti osob mluvících pouze anglicky mluvíme všichni anglicky

10. Je pro Vaši rodinu přirozené toto pravidlo dodržovat, nebo vám to činí určité potíže? Prosím popište.

Matka: Pro děti je někdy složité vyjádřit přesně anglicky to, co chtějí. Také jim to trochu komplikuje vztah s otcem. Manžel na ně nemá tolik času kolik by chtěl, a navíc se s tatínkem musí mluvit anglicky...

Otec: It is certainly a slight inconvenience at times but this is easily balanced by the achievement of bilingual children for example a year ago we had a large party of VIP visitors from all over the world when the children met them they were perfectly happy to speak to all of the people and understood them well the best moment was Thomas running away from an American CEO to jump all over our Hungarian friend.

11. Uvědomují si Vaše děti, že mluví dvěma odlišnými jazyky? Vysvětlete.

Matka: Ano. Již od malička, kdy bez úspěchu zkoušeli angličtinu na moje rodiče.

Otec: The children are aware that they speak two languages but as they have grown up with it they don't see it as unusual at all, they do see that it has a benefit but the perceived benefit so far is small.

12. Preferují Vaše děti jeden z osvojovaných jazyků? Pokud ano, uveďte, o jaký jazyk jde.

Matka: Preferují češtinu, protože nejvíce času tráví v česky mluvícím prostředí. Angličtinu používají jako svůj „tajný“ jazyk.

Otec: For the most part the children certainly prefer Czech however we have a few games in the car which are dual language for example spotting land marks where they get an Ice Cream for getting the most points e.g. „Church I was first“. We also play a variant of an english game which is played as follows „I

spy with my little eye something begining with R in english and S in Czech (Road Silnice “this improves their vocablary and makes for a more intersting time in the car.

13. Domníváte se, že je pro děti náročné osvojit si dva jazyky zároveň, popřípadě že jsou tím přetěžovány či stresovány?

Matka: Pro děti je to naprosto přirozené. Žádný problém. Možná jim trvalo trochu delší dobu, než začaly mluvit.

Otec: The children are stressed by many small things on a day to day basis but language issues are almost inconsiderable.

14. Pozorujete / pozorovali jste u některého z Vašich dětí míchání těchto jazyků? (Např. Vymyšlení neexistujících složenin propojením obou jazyků apod.) Prosím popište.

Matka: Ano, někdy přidávají anglické koncovky českým slovům a nebo zamíchají české slovo do anglické věty.

Otec: Yes an example would be Chimney se smokuje however this application of czech grammer to english words is very rare and in my opinion has some value one of my russian friends has a child who used to mix up parts of the same word, he now attends a top school in the UK.

15. Pozorujete / pozorovali jste u některého z Vašich dětí, že by během komunikace „přepínalo“ z jednoho jazyka do druhého? Prosím popište.

Matka: Tom a Viktorka už ne, Alžběta teprve začíná angličtinu používat (česky mluví samozřejmě bez problémů)

Otec: Yes they do so without really noticing normally because a particurlar phrase is more common in english for eample they have a favorite english book which is called „The cat in the hat“ they will say“ pod bude Cat in The Hat“.

16. Objevují se u některého z Vašich dětí problémy týkající se pravopisu, čtení, výslovnosti apod. v jakémkoli z osvojovaných jazyků?

Matka: *V mluvené češtině všichni používají „anglické“ S a Z, v angličtině mluví bez přízvuku. Čtení a psaní v českém jazyce bez problémů, v angličtině se to teprve učí.*

Otec: *The children make more gramatical mistakes in english than a child living in england would but still they speak better than many non native speakers who are a lot older their accent is very nearly perfect.*

17. Setkali jste se někdy ve Vašem okolí s negativními postoji či reakcemi na výchovu dítěte v bilingvním prostředí? Pokud ano, uveďte prosím konkrétně, o co se jednalo.

Matka: *Nepamatuji si výrazně negativní postoje, spíš nepochopení a údiv.*

Otec: *Whilst 99% of people fully support our approach a very few negative comments have been made normally by people who have their own educational challenges employed as tractor drivers and similar, they will say things like „Speak czech the children will get confused“*

18. Jaké výhody či nevýhody má podle Vás jedinec, vyrůstající v bilingvním prostředí?

Matka: *Vůbec je netrápí, jestli někdo mluví dobře česky, špatně česky, dobře anglicky nebo špatně anglicky. Tím že znají dvě kultury, tak jim nedělá problém respektovat kulturní odlišnosti. Hodně jsem se zapotila, když jsem jim měla vysvětlit co to je rasismus a xenofobie.*

Otec: *I think that the comprimises required by a bilingual family are many and easily forgotten and go unnoticed after some a while for example in england putting the rubbish bins out is a mans job whilst in our household the majority of tasks are shared by ability and availability rather than gender or cultural rules. The effect of this on the children is increased tolerance and a broader understanding of life. There are some obvious benifits where the children read*

much more than most other children dont watch television or play computer games.

19. Domníváte se, že může mít bilingvní výchova dětí pozitivní vliv na budoucí studium jazyků? Prosím vysvětlete.

Matka: *Určitě. Protože už ví, že jiný jazyk má jinou gramatiku a jiné principy.*

Otec: *I think apart from the benefits of speaking two languages they also will have better employment prospects and the ability to travel. I would have thought that learning additional languages would also be easier for them however I believe this is very individual I have a natural ability with languages as does my brother my wife is fairly average with language ability. I think there is a big boost in self esteem associated with being bilingual for czech children*

20. Znamená podle Vás bilingvismus zároveň přejímání dvou odlišných kultur? Prosím vysvětlete.

Matka: *Ano, ale rozdíl mezi anglickou a českou kulturou není zas tak výrazný. Takže některé věci děláme podle anglického zvyku, některé podle českého zvyku. Ale určitě nestřídáme třeba anglické a české vánoce.*

Pokud Vás napadá jakákoli informace, která není v dotazníku zmíněna a považujete ji za důležitou, můžete ji poznamenat zde:

A few comments from Victoria aged 7: *„I think it is a good idea to speak two languages for example when we go to Hungary we can explain what we want, also we speak english at school with the other children but they only know how to speak a little bit.“*

Thomas aged 8: *„I think it is better speaking english and czech at home because when we go on holiday we can speak to people. I think that we have more books than other children.“*